

Novice iz domačih krajev

Beograjski nadškof na obisku v Mariboru in na Ptujski gori. Sredi minulega tedna je prišel v Maribor beograjski nadškof dr. Josip Ujčić. Ogledal si je v spremstvu našega g. škofa dr. I. Tomažiča prenovljeno stolno cerkev, muzej v mariborskem gradu in gradnjo novega bogoslovja. Dne 24. oktobra je obiskal v spremstvu g. škofa dr. Tomažiča tudi Ptujsko goro. Ogledal si je znamenitosti slovite romarske cerkve in dela na zunanosti, katera ravno dokončujejo.

Smrtno ponesrečil pri popravljanju strehe. Vinko Breznik, 59 letni mali posestnik iz Bukovske vasi pri Dravogradu, je popravljaval s svakom Ivanom Hartmanom streho. Ko je šel navzdol po strehi, sta se zlomili pod njim dve lati, padel je v globino ter dobil tako hude poškodbe, da jim je podlegel v slovenjgraški bolnišnici.

Smrt pod vozom. V Belšaku pri Mežici je vozil Rok Srebre iz Halinovega gozda steljo za posestnika Heleja. Na največji strmini se je naložen voz, v katerega so bili vpreženi volji, nagnil in je Srebre hotel preprečiti prevrnitev s tem, da je skočil k vozu in ga podprl z rameni. Pretežkega voza pa Srebre ni zadržal, ampak se je breme prevrnilo nanj in ga je tako stisnilo, da so ga potegnili izpod voza mrtvega.

Umrl na posledicah padca pod voz. Jožef Kresnik, 66 letni dninar iz Starega trga pri Slovenjgradcu, je vozil apno. Pri Suhem dolu je padel pri vožnji navzdol pod voz. Zdrobilo mu je desno nogo in dobil je tako hude notranje poškodbe, da jim je podlegel v slovenjgraški bolnišnici.

Kolesarska nesreča zahtevala smrtno žrtev. V Cogetincih pri Sv. Antonu v Slov. goricah je podrl na cesti neznan kolesar 72 letnega kočarja Ivana Brotšnajderja, ki je obležal na cesti. Po nesreči je kolesar kar zdijval naprej. Povoženega so prepeljali na njegov dom, kjer je pa podlegel notranjim poškodbam. Orožniki so iskali pobelega kolesarja in so ga izsledili v Mariboru.

Ob štiri prste na roki. V Hočah pri Mariboru je odrezala cirkularka pri delu na žagi 39 letnemu Ivanu Poljancu kar štiri prste na levi roki. Ponesrečen se je zatekel v mariborsko bolnišnico.

Otrok utonil v jarku. Pred dnevi se je v Gomilicah v Prekmurju pripetila Rajovi družini nesreča, ki je zahtevala življenje dveletne deklice. Domači so se namreč odpeljali na polje in vzeli s seboj tudi otroka. Da pa ga ne bi zeblo, mu je mati skrbno zavila roke v

ruto, kar je bilo za otroka usodno. Ko so bili domači na drugem koncu njive, je otrok padel v jarek, v katerem je bilo precej vode, ter utonil, preden so se starši vrnili in bi mu mogli pomagati. Ta nesrečen slučaj je po vsej okolici vzbudil veliko sočustvovanja, a daje vsem glasen opomin, da otrok ni dobro puščati samih, ker nesreča nikdar ne počiva.

Dva hudo poškodovana se zatekla v celjsko bolnišnico. Ko se je 16 letni slikarski vajenec Karel Rekar iz Celja peljal v petek s kolesom s Polzele, je padel tako nesrečno, da je dobil hude poškodbe na glavi in tudi na znotraj. Pri delu v tekstilni tovarni - Vitanju je v petek zgrabil stroj 22 letnega tkalca Miloša Štruca za čeljust in ga hudo poškodoval. Omenjena hudo poškodovana sta se zatekla po zdravniško pomoč v celjsko bolnišnico.

Pri žaganju drv ob tri prste. Friderik Cokan, 51 letni dninar iz Celja, je pomagal blizu celjskega mestnega pokopališča pri žaganju drv. Pri delu mu je odbila cirkularka kar tri prste na levi roki.

Smrtna nesreča rudarja. V Hrastniku se je zgodila smrtna nesreča, ki je tirjala življenje rudarja Jožefa Urlepa iz Hrastnika. Omenjeni je zmetaval s tovarišem krajnika v jašek tako, da je bil on pod jaškom, tovariš pa je metal deske v jašek. Pred delom sta dogovorila znake, kdaj bosta pričela, oziroma nehala z metanjem. Ko je tovariš metal ter dal Urlepu znak, ni dobil odgovora. Šel je pogledat pod jašek in je našel pod krajniki Urlepa mrtvega. Urlepu je prišlo najbrž slabo, zgrudil se je nenadoma in krajniki, ki so prileteli nanj iz višine, so povzročili smrt. Smrtno ponesrečeni zapušča ženo.

Smrtna žrtev nesrečnega naključja. Sredi minulega tedna se je podal g. Drago Prinčič, poštar v Nemški Loki na Kočevskem, v družbi šolskega upravitelja v svoje lovišče. Ustavila sta se pri delavcih in se razgovarjala z njimi. Prinčič je snel z rame nabito puško in jo prislonil k nogam. Puškino kopito je nenadoma zdrsnilo, orožje se je sprožilo in naboj je zadel poštarja v trebuh in izstopil na hrbtu. Ponesrečenega so dvignili in ga odnesli na dom šolskega upravitelja iz Nemške Loke ter poklicali zdravnika iz Kočevja. Ko je pribrel zdravnik, je bil po nesrečnem naključju obstreljeni že mrtev. Prinčič zapušča ženo z dvema otrokoma.

Konj ubil orača. Jernej Kenda, 41 letni posestnik v Zalem logu pri Železnikih na Gorenjskem, je oral s parom konj, katerega je poganjil njegov šestletni sinko. Pri obračanju je en konj, katerega si je Kenda izposodil za

Da je

ASPIRIN

originalen

zajamčuje vtisnjeni „Bayer“-jev križ. Aspirin je učinkovit, neškodljiv in se dobi v vseh lekarnah.

Oglas reg. pod št. 6. 2507 od 23. marta 1940.

oranje, brenil orača v levo stran prs tako močno, da se je zgrudil ter obležal mrtev. Kenda zapušča ženo in štiri nepreskrbljene otroke od petih mesecev do šest let.

Zaradi neprevidnega obnašanja nevarno obstreljen. Na Primskem pri Kranju je Božičeva tovarna, koje nočni čuvaj je Franc Verbič. Čuvaj je opazil ob treh zjutraj v temi človeka, ki se je vzpenjal na ograjo. Pozval je neznanca, naj izgine ter oddal svarilni strel. Ker pa tujec le ni zbežal, je telefoniral čuvaj policijski stražnici v Kranju, da hoče nekdo vlomiti v tovarno. Medtem ko se je mudil Verbič pri telefonu, je neznanec preskočil ograjo in se je skril na vrtu za cipreso. Na vrtu ga je izsledil od čuvaja izpušeni pes. Čuvaj se je previdno bližal nočnemu obiskovalcu. Ko je pa videl, da sega neznanec v žep, je oddal dva strela, ki sta zadela in je tuji moški obležal na mestu v mlaki krvi. V obstreljenem so prepoznali Hinka Podjavoršeka iz Kranja, katerega so prepeljali hudo ranjenega v Ljubljano. Podjavoršek je dobil en strel v glavo in enega v prsa. Nesreče čuvaj ni zakrivil, pač pa trgovec sam, o katerem se še ne ve, ali je zablodel v temi proti tovarni in zakaj se je tako neprevidno vedel. Zardeva bo pojasnjena, ko bo obstreljeni lahko zaslišani.

Cortezova oporoka. Angl. zgodovinar Conway, ki živi v Mehiki in si je pridobil sloves kot specialist za dobo, ko so Španci zasedli Mehiko, je objavil izvirno Cortezovo oporoko, ki jo je ta podpisal 11. okt. 1547 v Sevilii. Leta 1927. jo je v nekem tamkajšnjem arhivu odkril pater Mariano Cuevas.

Dolgočasna knjižnica. Najbolj čudno knjižnico na svetu ima menda italijanski filmski ravnatelj Rio Caselli v Rimu. Ze 25 let zbira po vsem svetu knjige, in sicer najbolj dolgočasne knjige, kar jih more dobiti. — Do danes je njegova knjižnica narasla že na 8600 knjig. Pred kratkim je neki znan italijanski pisatelj pozval Casellija na dvoboj, ko je iz ust njegovega brata zvedel, da je nena-

Junak divjine

Ameriški roman

16

»Poznate to pisavo?«

Robin je pozorno ogledoval naslov: Gospodična Marija Linscott, Crucero. Čez čas je odkimal in odgovoril:

»Ne vem, kdo bi mogel to pisati. Starinska pisava. Toda čakajte, gospodična, morda vam bom mogel pomagati. Indijanelec je rekel, da če bi denar prišel nazaj...«

Glavo je naslonil v dlani in razmišljal. Marija ga je nestrpno opazovala.

»Kaj je rekel?« si je mož godel polglasno. »Nesrečna pozabljenost!«

Tako je minulo nekaj trenutkov. Tedaj je Robin nenadoma treščil po mizi in veselo vzkliknil:

»Živijo! Rešena sva! Gospodična, presneto srečo imate! Danes je šestnajstega. In Indijanelec je bil rekel, da se bo tega dne oglašil, povprašal po denarju in ga odnesel, če bi prišel nazaj. Zdaj bova pač počakala. Če bo mož držal besedo, ga bova kmalu videla, ker so Indijanci navadno bolj rani obiskovalci.«

Marija se je zahvalila. V njenem srcu se zažarela iskrica upanja.

Robin ji je ponudil stol. Sedla je in opazovala ljudi, ki so prihajali in odhajali. Farmerji in covboji so si podajali kljuko. Eni so šli, drugi prišli. Poštar je nenehoma imel delo. Vse je opravil z neko lahkoto. Bil je pravi Amerikanec. Pri delu je našel čas še za dovtipe in reklamo. Fante je navduševal za najbližjo nogometno tekmo. Damam — ko se je od časa do časa katera pojavila — je priporočal najnovejša mazila za nego lepote in odpravo peg. Mariji se je zdelo, da sedi v kaki majhni trgovini, kjer mladi pomočniki in vajenci zabavajo kupce ter jim ponujajo in priporočajo vse mogoče stvari.

Ko je promet za trenutek ponehal in je Robin začel govoriti o vremenu, ga je Marija spet vprašala:

»Ali res ne veste za mesto Rotenburg?«

Robin, ki se je rad pobahal s svojim zemljepisnim znanjem, je odgovoril samozavestno:

»Kako ne bi vedel!«

Ko pa je Marija vstala in hotela vedeti, kje leži to mesto, se je nekam kislo nasmehnil in se z negotovimi koraki bližal zemljevidu Zedinjenih držav, ki je visel na steni.

»V Nevadi ga morate iskati,« je pripomnila Marija. »Nekje blizu mora biti.«

Robin jo je pogledal negotovo: ni vedel, ali resno misli ali pa se norčuje iz njega. Potem je šel na drugo stran sobe: tam je visela karta Nevade.

Kako se gradi cesta Maribor—Fram? Na cesti Maribor—Fram je sedaj zaposlenih 350 delavcev, dosežani izdatki pa znašajo 700.000 din. Dela se na petih mestih. Na prvem odseku med Framom in Slivnico se gradi večji nasip, podporni zid, ter se razširjajo mostovi. Med Slivnico in Hočami se pri Čreti gradi zaradi preložitve ceste velik nasip, delajo dva nova objekta, eden pa se razširja. V Bohovi se vršijo dela pri razširitvi dveh propustov, dviga se cestni nasip ter se razširja namakalni jarek. Na Tézem so dela že tako napredovala, da bo to jesen končana podlaga do Betnavske ceste ter se bo najbrž že letos izvršilo tlakovanje. — Režijskemu odboru primanjkuje tehničnih strokovnjakov, saj ima le štiri strokovnjake, potreboval bi jih pa sedem, r. d. tega, ker se mora sprosti pravljati stari načrt ceste, predviden na 8 m širine, dočim je gradbeno ministrstvo odredilo 9 m široko cesto. Poleg tega je bilo mnogo članov režijskega odbora ravno takrat, ko bi se moralo začeti z delom, na orožnih vajah. Tudi prvotni načrti ravnih železnih mostov se morajo po odredbi gradbenega ministrstva spremeniti v obokane mostove iz železobetona. Veliko oviro predstavlja vprašanje vzdrževanje prometa na cesti. Primanjkuje tudi prevoznih sredstev za dovoz potrebnega materiala, poleg tega pa manjka še izvežbanih delavcev. Poleg vseh naštetih težav dela vseno hitro napredujejo in bodo letos napravljeni že vsi objekti, večji nasipi, tako da bo cesta do pomladi pripravljena za napravo gornjega tlaka iz betona in granitnih kock, kar pa bodo prevzeli zasebni podjetniki. 7 km ceste bo betonirane, 3 km pa tlakovane z granitnimi kockami. Seveda je vse delo odvisno tudi od vremena.

Živahno delovanje mariborskih gasilcev. V Mariboru se vežba na posebnem gasilskem tečaju na Koroški c. 12 nad 100 Mariborčanov. Med njimi so številni ugledni Mariborčani, kot industrijci, trgovci, uradniki, obrtniki, kakor tudi pripadniki delavskih slojev. Tečajniki so obvezniki tako zvane »pomožne vojske«, ki je bila nedavno pri nas vpeljana. Na tečaju opravljajo obvezniki zanimive, precej naporene vežbe.

Nov potreben most v Pesnici. Od Sv. Marjete niže Ptujja poročajo: V Zamušanih pri Sv. Marjeti niže Ptujja grade v polnem teku nov betoniran most čez Pesnico. Stari leseni most je že odslužil in je ogrožal promet s težkimi vozili. Ker teče tod državna in mednarodna cesta, je bilo nujno potrebno, da so končno pričeli z gradnjo novega mostu. Obenem bodo odpravili na tem mestu oster in nepregleden ovinek ter zgradili del nove ceste, ki bo tekla nekoliko niže Pesnice. Tako bo državna cesta tu izravnana v precejšnji daljavi.

Jabolčna mladika v cvetju. Na Dobravi 24 pri Podlunšku v okolici Slov. Konjic je pregledoval hišni gospodar zadnje dni svoj sado-nosnik. Iz sadonosnika je prinesel domačim pokazat sveže poglano jabolčno mladiko, na kateri je bilo precej cvetja in eno kot oreh debelo jabolko. Naročnica našega lista Stanislava Podlunšek je poslala uredništvu lepo razvit jabolčni cvet z omenjene mladike, ki se je tako bujno razcvetela pozno na jesen.

Lov na divje svinje. Divje svinje so se neverjetno razmnožile po spodnjih krajih in delajo na poljih ogromno škodo. Da bodo te škodljivce vsaj nekoliko razredčili ali vsaj vznemirili, je določen uradni pogon na to divjad. V nedeljo, 10. novembra, v primeru slabega vremena pa 17. novembra bo uradni pogon na divje svinje v loviških kozjanske in pilštanske občine. Sestanek lovcev bo ob 7 zjutraj v Lesičnem pri Pilštanju. Za vodjo lova je določen trgovec Ivan Veršec iz Podčetrčka, za njegovega pomočnika pa gozdni čuvaj Fran Valant iz Pilštanja. Lovci so vabljeni, da se udeležijo lova.

Zadnji slovenski vojak iz bitke pri Kustoci umrl v Ljubljani. V Ljubljani je umrl v starosti 94 let Janez Korček, zadnji Slovenec iz bitke pri Kustoci leta 1866. Rajni se je rodil leta 1846. v okolici Vrhnike. Ko je odslužil vojake, se je pečal z lesno trgovino in gostilniško obrtjo.

Sanatorij v Mariboru: Tyrševa ulica 19, tel. št. 23-58, je najmoderneje urejen za operacije. Enteroklinar za izpiranje debelega črevesa! Vodja specialist kirurg dr. Černič. 23

Požari

Velik nočni ogenj je izbruhnil iz nepojasnjene-ga vzroka na Janževem vrhu pri Selnici ob Dravi v gospodarskem posloju posestnika Alojza Šerbinek. Od poslopja, ki je pogorelo, se je razširil ogenj še na sosednje skladišče lesa, ki je tudi vpepeljeno. Uničene so precejšnje zaloge krme, šest voz, težek tovorni avto ter mnogo drv. Gasilci so se morali omejiti pri gašenju na obrambo sosednjih poslopij. Škodo cenijo na četrtilijona dinarjev.

V Selnici ob Muri se je pojavil rdeči petelin v gospodarskem posloju Bogomira Gornika. Šentiljski gasilci so oteli hišo in preprečili, da se požar ni razširil. Pogorelec je oškodovan za 50.000 din, zavarovan pa je bil le za 8000 din.

Podtaknjen nočni požar je vpepelil gospodarsko poslopje posestnika Antona Šternana iz Pavlove pri Ormožu. Zgorela je tudi krma in več poljedelskih strojev. Škoda znaša 50.000 din. — Naslednjo noč je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Ivana Petka na Hardeku, ki je sosedna vas Pavlovec. Petek je oškodovan za 35.000 din. Pri obeh posestnikih gre za istega požigalca. Rogorelca sta zelo hudo prizadeta, ker sta bili poslopji nizko zavarovani.

V Zg. Bistrici pri Slov. Bistrici je zgorela 30.000 din vredna žaga posestnika Leopolda Gregoriča. Zavarovalnica je komaj polovična.

V Misljnu so zgoreli hlevi veleposestnika Arturja Pergerja in stanovanjsko poslopje, v katerem je prebivalo šest delavskih družin. Požar je bil podtaknjen iz maščevanja, ker so mlademu snubcu prepovedali stik z 19 letnim delavskim dekletom, ki je prebivalo v požganem posloju.

Dne 10. oktobra je ponoči nenadoma začelo goreti v Fokovcih v Prekmurju pri posestnici Karolini Lajnsček. Ker je bila shramba za seno le-sena, jo je ogenj v kratkem času vpepelil, kljub prizadevanju gasilcev, da bi požar omejili. Škoda znaša okrog 30.000 din, zavarovalnica pa znaša manj. Vzrok požara še ni znan.

V nastopu prvega mraka je začelo v Šalovcih v Prekmurju goreti gospodarsko poslopje posestnika Štefana Matuša. Zgorelo je mnogo sena, gospodarskega orodja in polno drugih stvari. Da se požar ni razširil na sosednja poslopja, gre zahvala požrtvovalnim gasilcem, ki so bili štiri ure s svojo motoriko na delu. Poslopje je bilo zavarovano za 4000 din, škode pa je nad 50.000 din.

Tihotapei ob 40 kg saharina. V Gradišču pri Sv. Duhu na Ostrém vrhu ob severni meji so naletili graničarji v noči na skupino tihotapcev, ki je nosila nahrbtnike. Ko so bili švercarji pozvani na stoj, so se spustili v beg. Dva sta odvrгла nahrbnika, da bi laže ubežala. Graničarji so pobrali odvrženo breme in našli 40 kg saharina. Na mestu najdbe odvrženih nahrbnikov sta se pojavila naslednjega dne tihotapca Ladislav Lavrenčič iz Vurberga pri Ptujju in Rudolf Lep iz Gradišča, občina Selnica ob Dravi. Prijeta tajita, da bi bila v kakih zvezih z zaplenjenim saharinom.

Kaj vse povzroči preobilo zaužita pijača? K Sv. Ani v Slovenskih gorah so se natepli iz sosednjih župnij razgrajči in pretepači, ki so v pijanem stanju povzročili med miroljubnimi ljudmi pravi pokolj in so počenjali divjaštva, nad katerimi se bodo še dolgo časa zgražale Slovenske gorice. Divjaki so vlomili v neko viničarijo in so se oborožili s sekirami. Do glavnega navala podivjanih fantov je prišlo, ko so bile končane večernice. Kot žrtev teh surovin je obležal mrtev 28 letni Anton Bračko, ki je prišel slučajno k Sv. Ani, da bi dobil tamkaj odrezke šip, katere je hotel porabiti doma. Pijanci so ga napadli s sekirami in so mu presekali stegno tako, da je izkrmavel. 18 letnega Janeza Šobra, ki je prihajal iz cerkve od večernic, so zabodli z nožem v hrbet in so ga morali odpeljati v mariborsko bolnišnico. Ranjeni so bili še Franc Vodenik, Jožef Lampl in Kavčič, ki so pa ostali v domači oskrbi. Šele proti večeru, ko se je banda kakih 15 razgrajčev porazgubila, so prišli orožniki iz oddaljenega šent Lenarta in so nekaj od teh divjačin zaprli.

Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju, z uporabo naravne »Franz-Josefove« grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zavziva in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov.

Reg. po min. soc. pol. in a. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

»To je najboljši zemljevid na svetu,« je pripomnil. »Če ima katera vas samo tri hiše, je že zaznamovana. Poglejva torej!«

Mož se je že potil od iskanja, toda Rotenburga ni našel. Nazadnje je izjavil:

»Prisežem na to, da v Nevadi ni nikakega Rotenburga!«

Marija je spet sedla. Robin pa je telefoniral svojemu tovarišu v sosednem mestu. Tudi tam niso vedeli za Rotenburg.

Marije se je polasčala žalost. Robin pa je spet imel precej dela. Tako so minevale ure.

Okrog enajstih se je prikazal Indijanec na pragu. Marija je kar oživila, ko ga je zagledala. Tujec je pozdravil in vprašal:

»Je denar prišel nazaj?«

»Ne,« je odvrnil Robin.

Nato je pokazal na Marijo in nadaljeval:

»To je tista dama, kateri si bil poslal denar. Govoriti hoče s teboj.«

Indijanec je šele zdaj opazil Marijo. Nasmehnil se je, stopil pred njo in se globoko priklonil:

»Ti si Marija Linscott?«

»Da,« je prikimala Marija.

Iz torbice je potegnila ovitek, ki ga je bila prej pokazala Robinu. Indijanec ga je dolgo ogledoval. Potem

je pogledal skozi okno na ulico, nazadnje se je spet ozrl na Marijo. Vrnil ji je ovitek in je hotel oditi.

Marija je skočila za njim, ga zgrabila za roko in zadržala. Bala se je, da ji bo Indijanec ušel, ne da bi ji pojasnil zagonetko. Obupno ga je pogledala in prosila:

»Poglej, kako pismo sem dobila!«

Pri tem je potegnila pismo iz ovitka. To pismo je bilo zanjo velikega pomena. Po pisavi se je dalo sklepati, da je moral biti pisec zelo star. Vsebina pisma je bila naslednja:

»Draga gospodična Linscott! V časopisu sem čital obvestilo, da se je izgubila listina, s katero je vlada priznala Vašemu dedu Abrahamu Linscottu lastninsko pravico do Rajskega dola. Vknjižba se je bila izvršila v mestu Rotenburg. Tam Vam lahko dajo prepis. Iz Hilla potujte na konju. Morda nimate dovolj denarja, zato Vam pošiljam dve sto dolarjev. — Lavrencij Mylke.«

Indijančeve oči so nekaj časa blodile po papirju, potem pa je naredil nekam obupno kretnjo.

»Ta človek ne zna čitati,« je pripomnil Robin.

Marija je žalostno pogledala Indijanca.

»Ne znaš čitati?«

Mož je stresel z glavo.

»Toda človeka, ki je denar poslal, moraš poznati.

Kdo je ta Lavrencij Mylke?«

vačni knjigoljub uvrstil kar 11 njegovih knjig v to zbirko.

Telesna velikost in hrana. V skandinavskih deželah so v zadnjih letih proučevali telesno velikost povprečno na 20 letnih vojnih obveznikih. Telesna višina obveznikov je po statistikah iz l. 1915 do 1938 stalno naraščala, in sicer na švedskem od 1718 do 1742 mm, na norveškem od 1706 do 1736 mm, na danskem od 1688 do 1712 mm. V tem času je bilo opaziti zastoj le v letih od 1930 do 1933, torej v dobi gospodarske krize, medtem ko se je krivulja v naslednjih letih spet strmo dvigala. Iz števil je razvidno, da je telesna višina neposredno v zvezi z načinom prehrane. Razlika je največja na norveškem, kjer je bila pre-

Ponarejeni kovanci v Ptuj in okolici. V ptujskem mestu in po okolici je zopet pričel krožiti ponarejen kovani denar, in sicer 10 dinarski kovanci, ki se jih na prvi pogled opazi, da so ponarejeni, in pa 20 dinarski kovanci, kateri so prav dobro ponarejeni in se razlikujejo od pravih edino po zvoku. Prebivalstvo se opozarja, da vsako sprejeto potvorbo takoj prijavi oblastvom.

Mladoten nepriprav. 16 letni kočarski sin B. I. od Sv. Barbare v Haložah se je natepel v Novo vas pri Ptuj k posestniku Francu Plohu ob času, ko so bili odrasli domači na polju. Od štiri letnega fantka je izvalil kluč, odprl stanovanje in je ukradel iz omare 1183 din. Mladega nepriprava so kmalu imeli in je tudi pokazal, kam je skrnil denar.

Posestnik okraden. Iz sobe posestnika Jurija Kodriča v Pečkah pri Makolah je izginilo 2270 dinarjev. Tatvine je bil osumljen pekovski pomočnik Franc Brodnjak, ki je donasal Kodriču dnevno kruh in je vedel, kje hrani denar. Orožniki so prijeli Brodnjaka, ki je po daljšem oklevanju dejanje priznal.

Vlomil in tatvine. V Cigoncah pri Slov. Bistrici je bilo vlomljeno pri posestniku Ivanu Puklu, kateremu je odnesel storilec iz omare 4700 din. Jakobu Paskolu, ki je stanoval pri Puklu ter se mudil na orožnih vajah, je bilo ukradenih 2700 din. V Spodnji Novi vasi pri Slov. Bistrici je odnesel tat posestniku Valentinu Damišu 650 din.

Vlomna tatvina v Koprivnici. Pri posestniku Klakočar v Koprivnici 44 pri Rajhenburgu je bil izvršen vlom 7. oktobra v opoldanski uri, ko so bili ravno vsi odsotni ter so opravljali nič slabega sluteč svoja poljska dela. V tem času je nekdo vlomil hišna vrata in ukradel moško obleko, kitaro in zapestno uro v skupni vrednosti okrog 1500

din ter neznan kam pobegnil. Ker so sosedje videli navedenega dne, da se je potikal tam okoli znani zloglasni vlomilec in nevaren tujemu imetju 19 letni Pečnik iz Podsrede, ki je že v sodni preskavi za slična dejanja, a po vlovu ni bilo za njim ne duha ne sluha, je brez dvojbe ulomil Pečnik. Nekje v bližini so našli ene stare hlače, katere so spoznali, da jih je nosil navedeni vlomilec.

Vlomilec okradel dve ženski. V Podsredi je bilo vlomljeno v stanovanje Marije Moškon v Vojskem. Vlomilec ji je odnesel 3240 din ter dve srebrni uri. Lopov je nato okradel še sosedo, kateri je sunil 3378 din, en funt šterling, srebrno uro z zlatim okvirom in še druge predmete. Vlomilcu je oblast že na sledu.

Vlom v blagajno z obilnim plenom. V noči na 26. oktober je bilo v Ljubljani na Vrtači vlomljeno v kletne pisarniške prostore stavbene družbe »Slograd«. Vlomilci so odnesli iz težke železne blagajne nad 60.000 din. Vlom so opazili v soboto zjutraj in obvestili ljubljansko policijo.

Nehvalečnost prejela zasluženo plačilo od sodišča. Mariborski mač senat je sodil zadnjo soboto

26 letno Bogomilo Simonič iz Maribora. Konec avgusta je prišla imenovana k posestnici Mariji Kuder v Sp. Sv. Kungoti ter jo prosila za prenočišče. Ko so ponoči vsi domači spali, pa jim je pobrala obleko v vrednosti 4000 din ter pobegnila. Da bi pa preprečila, da je ne bi zasledovali, je na kolesu domače hčerke prerezala gumaste zračnice. Obsojena je bila na 18 mesecev robije in na tri leta izgube častnih pravic.

Obsojen ubijalec. Pri okrožnem sodišču v Celju se je vršila v minulem tednu obravnava radi uboja, ki je bil zagrešen 15. septembra zvečer v Sp. Sušici na Bizeljskem. Omenjenega večera sta se sprla v Kovačičevi krčmi 35 letni posestnik Miha Rajterič iz Brezovice pri Bizeljskem in Miha Sokler. Sokler je udaril Rajteriča z roko tako po obrazu, da se mu je ulila kri iz nosa. Udarjeni je hotel vrniti Soklerju udarec, a so drugi to preprečili. Ko je pa kmalu nato zapustil Sokler gostilno s svojo ženo, se mu je približal Rajterič in ga zabol z nožem dvakrat tako v prsa, da se je napadeni zgrudil in obležal mrtev. Rajterič se je zagovarjal s silobranom, a mu je sodišče prisodilo kljub temu radi uboja dve leti ječe.

Elektrifikacija Ptujkega polja in Slovenskih goric na vidiku

Vprašanje razsvetljave prihaja sedaj, ko se radi vojne petrolej težko dobi, z vso nujnostjo v ospredje. Posebno v zimskem času, ko je zjutraj treba svetiti skoraj do osmih, zvečer se pa od petih zopet brez luči ne da nič narediti, je hudo, če ni na razpolago potrebne razsvetljave.

Ta potreba po luči je končno spremenila mišljenje še tistih, ki so doslej z brezbriznostjo zrlji na električno razsvetljavo, katero vojna ne more ovirati, kot n. pr. petrolejsko razsvetljavo. Ni se torej čuditi, da je prebivalstvo ptujkega okraja sklenilo, da se preskrbi z električno razsvetljavo, ko je petrolejska razsvetljava sedaj tako negotova. Banski svetnik za ptujski okraj g. Franc Prelog je to željo ljudstva tolmačil na merodajnih mestih in tako je banska uprava odločila, poveriti elektrifikacijo Ptujkega in Dravskega polja Zadrugi elektrarni v Ptuj, ki naj izvede vsa tozadevno potrebna dela v sporazumu z elektrarno Fala.

Pretekli teden se je vršil tozadevni komisij-ski ogled, da se na licu mesta prouče načrti elektrifikacije, ki jih je izdelala elektrarna Fala. Načrti bodo izvedeni postopoma v teku prihodnjega leta. Električna napeljava bo šla iz Rač proti Podovi, Školam, v Cirkovce, Sv. Lovrenc na Dravskem polju, na Ptujsko goro do Majšperka; dalje iz Hajdine v Slovenjo vas, do Št. Janža na Dravskem polju. Druga

zveza električnega voda bo vezala Ptuj z vasi občine Sv. Marko nižje Ptuj, Sv. Marjeta, do Velike Nedelje, dočim bi naj električni vod iz Ptuja do Sv. Lenarta v Slov. goricah dal tudi krajem tega predela električno luč.

Angleški ministrski predsednik Churchill v zaklonišču s čelado na glavi

Wendell Willkie, Rooseveltov protikandidat pri ameriških predsedniških volitvah, kateremu poklanja indijanski poglavar pipo miru

hrana zavoljo majhnega poljedelstva prej težavna, v poznejših letih pa se je z olajšanim uvozom zelo izboljšala.

Četniki zraka. Z odlokom angleškega letalskega ministrstva imajo angleški letalci, ki so sestrelili najmanj 20 sovražnih letal, pravico voditi zračno borbo na svojo roko. Ti »asi« se lahko kretajo na poljubnih odsekih po svoji uvidnosti in na lastno pest ter ne sodelujejo več v običajnih letalskih skupinah. Angleški letalci, ki so sestrelili najmanj 20 sovražnih letal, so ustanovili klub »Zračnih hudičev«. Predsednik kluba je novozelandski letalec Cobber Kain, ki je baje sestrelil že nad 40 sovražnih letal.

Največja družina na Japonskem. Kakor poročajo iz Tokija, so ne-

Indijanec je preplašeno pogledal.

»Ne smem povedati! Gorski samotar mi je prepo-vedal.«

»Gorski samotar?« je s tresočim glasom vzkliknila Marija. »Moj Bog, kdo je to?«

Vsa se je tresla ob misli, da že takoj v začetku stoji pred nepremagljivimi ovirami.

Robin je dozdal le tuintam pripomnil kako posamezno besedo. Ko pa je slišal o »gorskem samotarju« in videl Marijin obupani obraz, se je oglašil:

»Gospodična, ne obupajte! Upam, da vam bom mogel pomagati.«

»Res?« je oživila Marija. »Kako? Ali poznate gorskega samotarja?«

»Ne poznam ga,« je odkimal Robin. »Nihče ga ne pozna. V vsej okolici ni nikogar, ki bi ga bil videl. V Kaliforniji, Nevadi, Oregonu govorijo o njem, toda samo toliko vedo o njem, da živi. Ljudi se izogiba. Pravijo, da jih sovraži. Če bi se kdo približal njegovemu skrivališču, bi ga baje ustrelil.«

»Grozno!« je zašepetala Marija. »Kako naj pridem k njemu? Jaz ga moram najti! Za Indijancem bom jezdila.«

V tem hipu je zaslišala peket konjskih kopit. Začuden pogledala. Prostor, na katerem je prej stal Indijanec, je bil prazen. Medtem ko se je ona razgovarjala z Robinom in kazala Indijancu hrbet, je mož tiho

smuknil iz sobe in odjezdil. Marija je tekla na ulico in vpila za jezdecem. Ta se niti ni ozrl in je kmalu izginil za ovinkom.

Marija se je vsa obupana vrnila v sobo. Robin jo je gledal sočutno. Čez čas jo je prijel za roko in peljal k oknu. Z roko je pokazal proti visoki gori, ki je bila zavita v meglo in se je izgubljala v daljavi, ter vprašal:

»Vidite tisto goro?«

Marija je prikimala.

»To je Oblačna gora. Tam prebiva gorski samotar. Gora je pusta, divja. Tam ni drugega ko kamenje, skale, gozdovi. Kako boste tam našli starega samotarja?«

»Moram ga najti!« je pogumno odgovorila Marija. Njen pogum je bil prisiljen, kajti v resnici ji je srce napolnil strah.

»Ali bi mi mogli povedati, kje dobim dobrega konja?«

»Raje kupite dobrega mežga!« je svetoval Robin, ki je občudoval, obenem pa pomiloval Marijo.

»Če mislite, da je mežga boljši, bom kupila mežga,« je odvrnila deklica.

Nato se je zahvalila in je hotela oditi. Robin jo je zadržal.

»Oprostite,« je začel negotovo, »nočem biti vsiljiv, a vendar bi rad vedel, ali res hočete iti na Oblačno goro?«

»Res!« je smehljaše prikimala Marija.

»Sami?«

»Sama.«

Dela so že v teku in se gradi krajevno omrežje za Spuhljo, Zabovce, Markovce in Novo vas, kjer bo — če ne bo kakšnih posebnih ovir — o Božiču že zasvetila električna luč. Vzporedno s tem se vršijo že predpriprave za elektrifikacijo vasi Bukovci, Stojinci in Muretinci na eni strani, dočim je odbor za elektrifikacijo okoliša Ptujška gora, Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Majšperk in Cirkovce na svoji zadnji seji sklenil, da skupno z Zadržno elektrarno v Ptuj prične z uspešnim delom, tako da bodo tudi ti kraji prišli do prepotrebne električne luči.

Zeleti je, da se vzdramijo še ostali kraji, ki so v bližini navedenih, kar jim bo samo v korist. S pomočjo odločujočih činiteljev se bo ljudstvo, ki bo imelo za to voljo, vsekakor lahko okoristilo s to veliko gospodarsko dobrino, ki bo poleg luči lahko nudila kmečkim gospodarjem še potrebno pogonsko silo za razne kmetijske stroje, kot mlatilnice, slamoreznice itd. Električna napeljava je torej v veliko korist vsemu prebivalstvu ne samo kot razsvetljava, ampak tudi v korist kmečkemu gospodarstvu kot takemu. Onim, ki so to vprašanje spravili z mrtve točke, pa lahko izrečemo priznanje za njihovo uspešno delo, ki, kakor izgleda, rodi dobre sadove.

Po svetu

Naseljevanje in izseljevanje na Poljskem. Na bivšem poljskem Poznanjskem je bilo v zadnjih desetih mesecih na novo naseljenih 22.000 nemških rodbin s kakimi 250.000 družinskimi člani. Kot prvi so prišli v poštev za naselitev izseljenci iz baltičkih držav in iz Volinije. Tudi preseljenci iz Besarabije bodo deloma naseljeni v teh predelih. Glavno množico naseljenecv pa bodo tvorili po končani vojni bojovníki s fronte in je zanje prihranjeno veliko število kmetij, obrtnih obratov in hiš. Tretja skupina, ki bo tudi po vojni zasedla izpraznjena mesta, bodo kmetovalci iz stare Nemčije in njihovi sinovi, ki so služili na fronti. Župa Warthegau (doseđanja Poznanjska) je letos odvedla v zaloge rajha 700.000 ton žita in 100.000 ton jedilnega in industrijskega krompirja. Isto področje še letos proizvaja osminko vse potrebe sladkorja za vso Nemčijo. Prihodnje leto bodo ti kraji zalagali s čebulo vso Nemčijo. Zlasti okolica Kutna se je izkazala kot izvrstno zemljišče za gojitve čebule. Doslej je zaseden samo manjši del onih 275.000 posestev, s katerih so se umaknili Poljaki in napravili prostor nemškim naseljenecem. V ostalem še niso vsa posestva primerno preurejena, da bi sprejela nemške koloniste.

Ali Vam je vseeno, če ima Vaš sosed slab ali protiverski časopis? Da se njegovi otroci zastrupljajo s čitanjem opolzkih podlistkov?

Nekatere hiše so še razrušene, druga posestva nimajo dovolj orodja ali živine, za kar pa skrb posebni preselitelni uradi, ki popravljajo hiše ter dele med nove naseljence orodje in živino. Prejšnji lastniki teh posestev so bili poslani dalje na vzhod, kjer jim je generalni guverner odkazal prebivališča.

Katoliška delavska organizacija v Ameriki. Katoliški Amerikanci razumejo duh in potrebe časa. Proti totalitarizmu (celotnostnemu) nekrščanstvu, ki ga zastopa marksizem in komunizem, hočejo postaviti totalitarizem (celotnost) katoliških načel. V to svrhu so ustanovili Ameriško delavsko zvezo, ki ji je namen, da bi gojila in ohranila pri delavstvu katoliška življenjska načela. Prvi občni zbor, ki je bil v Clevelandu (v Zedinjenih državah), je bil prav dobro obiskan. Izjavil je, da stoji katoliško delavstvo Amerike na stališču, ki sta ga začetala papeža Leon XIII. in Pij XI. v svojih znanih socialnih okrožnicah (»Rerum novarum« in »Quadragesimo anno«). Ustanovitev Katoliške delavske zveze je vzbudila v Ameriki veliko pozornost, kakor je pred nekaj leti bila deležna splošne pozornosti ustanovitve Legije dostojnosti, ki se bori zoper nedostojno književnost in zoper slab film, ki

kvari ljudstvo in predvsem mladino. Legija dostojnosti je dosegla že mnogo velikih uspehov. Tudi od Katoliške ameriške delavske zveze pričakuje dobro misleča Amerika, da bo zaježila val protikrščanskega in protidomovinskega marksizma in komunizma ter da bo z razširjevanjem krščanskih moralnih in socialnih načel in s propagando domovinskih kreposti mnogo prispevala k utrditvi osnov družabne in državne skupnosti.

Svetišče avtomobilistov. Avtomobilisti imajo svojega patrona, in ta je sv. Kristofor. Temu svojemu patronu v čast so italijanski avtomobilisti s prispevki iz vse države sezidali prelepo cerkev na Montemaggiore (Veliki gori) med mestoma Bolonja in Modena. Na praznik sv. Kristofora, 28. julija, je bila v tej cerkvi svečana služba božja, ki so se je udeležili zastopniki vojaške oblasti. Avtomobilska društva severne Italije so ob tej priliki poklonila kot zaobljubljeni dar za svoje padle tovariše 13 velikih kovanih železnih lestencev.

Merilo za razdaljo — rožni venec. Neki misijonar, ki je deloval v Afriki, je po svojem povratku v domovino pripovedoval razne zanimivosti iz katoliških misijonov v Afriki. Ko je bival v neki vasi, kjer je stanovalo mnogo črncev katoliške vere, je nekega dne stavil ljudem vprašanje: »Koliko hoda je do sosednje vasi?« Katoliški črnci so mu odgovorili: »Dva rožna venca in pol.« Ti katoliški črnci imajo namreč lepo navado, da med hojo molijo rožni venec.

Ne gre samo za zmago orožja, ampak — miselnosti!

Vpliv Anglije po propasti Španije

Odkar je Španija izgubila svojo moč na morjih, posebno pa še po Napoleonovemu padcu, je vpliv Velike Britanije rasel in bila je dolgo vrsto desetletij vodilna in odločujoča sila v vsej svetovni politiki. Kadar koli je šlo, na katerem koli delu sveta že za kake večje zadeve, ki so se tikale svetovne splošnosti, vsikdar je imela Velika Britanija svoje prste zraven in njena beseda je odločevala, včasih neposredno, včasih posredno iz ozadja, izza kulis. Njen vpliv je odločeval v Aziji, v Afriki, v Evropi in tudi v obeh Amerikah se je poznal njen mogočni vpliv.

Liberalizem na smrtni postelji

Po zadnji svetovni vojni sta imeli Anglija in Francija zopet kot glavni zmagovalki odločujočo besedo. Svetovno gospodarstvo in vsa svetovna politika se je gibala v znamenju

anglo-francoske politike in po volji gospodov v Londonu in Parizu, ki so menda mislili, da sta njihova moč in vpliv tako močna in tako utrjena, da se ni bati najmanj za celo stoletje kake večje spremembe v tem oziru. Da so se v teh računih silno motili, kažejo dogodki zadnjih dveh let. Ti dogodki kažejo, da razni državniki lahko nadzirajo javno mnenje nekaj časa, lahko narekujejo gospodarstvu nekaj časa, lahko velevaljo to in ono, toda ne morejo pa zaježiti pot raznim miselnostim, četudi to poskušajo. V svetovnem gospodarstvu je bilo in je še nekaj narobe. Gospodarski liberalizem, ki je skupinam in posameznikom dajal tisto liberalno miselnost, da je vsak človek svoboden in da počenja, kar hoče, ne ozira se na to, kako se godi njegovemu bližnjemu, je posameznika in skupine vodil na pota ogabne sebičnosti, na katerih je vsak mislil, da lahko brezbrizno hodi, skrbi le za

»Na mezgu?«

»Da. Saj ste mi vi svetovali.«

»Na enem mezgu?«

Marija je začudeno gledala Robina. Zadnjega vprašanja ni razumela. Ali naj na dveh mezgih jezdi?

Robin je takoj dal pojasnilo, ko je vprašal:

»Ničesar ne boste vzeli s seboj?«

»Hvala, nočem moškega spremstva!«

Robin je zardel.

»Oprostite, nisem mislil na to,« je zajecjal. »Jaz samo pozimi dobim dopust. Toda vodo, hrano, šotor, odeje morate vzeti s seboj. V ta namen potrebujete močnega tovrnega konja ali več mezgov.«

Marija je hvaležno pogledala poštarja.

»Hvala lepa za pozornost! Ravnala se bom po vaših nasvetih. Z Bogom!«

Ko je že odprla vrata, jo je Robin spet zadržal:

»Gospodična, ne smete izvesti svojega načrta! V gotovo smrt drvite! In jaz bedak sem vam še nasveto dajal! Na Oblačno goro smete iti samo v spremstvu izbranih, izkušenih mož!«

»To je izključeno!« je odločno odgovorila Marija. »Sicer pa za spremstvo niti nimam denarja. Ne delajte si skrbi, jaz se ne bojim.«

Robin je nekaj časa strmel za odhajajočo Marijo, potem pa se je vrnil v urad.

Kmalu je vstopil skrbno oblečen gospod. Prosil je poštarja, naj mu zamenja angleške funte za dolarje.

»Ali ste videli damo, ki je malo prej odšla?« je vprašal Robin.

»Damo?« je raztreseno vprašal gospod. »Katero damo? ... A, tisto mlado dekle! ... Zakaj vprašate?«

»Na Oblačno goro hoče iti.«

Tujčeve oči so se zasvetile.

»Po kaj?«

»Gorskega samotarja gre iskat. Ga poznate?«

»Ne. Zdaj sem prvič v teh krajih. Kaj je posebnega na tem samotarju?«

»Ne vem. Tudi drugi ne vedo.«

»Kdo bo spremljal damo na goro?«

»Nič! Sama bo šla. Prvotno je hotela iti celo brez tovrnega konja ... Škoda zanjo! Gotovi smrti drvi naproti ...«

»Se bo že vrnila,« je smehljaje odvrnil tujec in se poslovil.

Zunaj je zajahal in naglo odjezdil. Za njim se je dvignil gost oblak prahu.

Tujec je bil Roger Asplet. Zadovoljno se je smejal, ker je tako lahko dosegel svoj namen. Ni izpraševal, pa je vendar za vse doznal.

davno iztaknili v vasi Furuiki, v prefekturi Hyogo, neko družino, ki je brez dvoma največja na Japonskem. Poglavar družine Hairoemon Hattori je star 100 let. Njegova žena Tome Hattori pa ima 90 let. V hiši teh dveh prebiva — po stari japonski šegi — še 61 letni najstarejši sin Tarokih Hattori s svojo ženo Kane. Ta zakonska dvojica ima 5 otrok, sina in 4 hčere. Sin Jaji Hattori, ki ima 31 let, je oče 3 otrok, ki pripadajo torej že četrtemu rodu. Stari Hattori ima tedaj 48 pravnukov. Koliko je pa vseh članov družine, vseh otrok, vnukov in žena, pa sploh še niso dosegli. Še bolj važno kot je število članov te družine, je pa to, da v poslednjih 50 letih — torej v pol stoletju! — ni še nihče

svoj trebuh in za svojo mošnjo, bližnjega pa naj vzame magari sam vrag, kaj njega to briga! Te ogabne miselnosti je bil oče liberalizem, ki ga je propovedovalo svetovno mednarodno framasonstvo s svojimi glavnimi sedeži v Londonu in Parizu. Liberalizem je dokončal in leži na smrtni postelji kot kak skopuški starec, ki se sicer brani dati ključ iz rok, pa ga smrt v to sili. Kaj ga bo nadomestilo?

Dve novi miselnosti

V Evropi so se pojavile v teku zadnjih dvajset let dve novi miselnosti. Prva je zajela Rusijo in izvaja komunizem. Država je vse in vse mora biti podržavljeno. Posameznik ni nič in nima drugih pravic v gospodarstvu, kakor le sodelovati in doprinesati k skupnosti.

Druga je fašistično-nacionalna miselnost. Tudi ta pravi, da je država vse in da morata imeti država in narod celotno oblast nad vsem, nad gospodarstvom, politiko itd.

Obe se prav malo razlikujeta, le da imata vsaka svoje ime. Kake osebne svobode, kakor jo poznamo v demokratičnih deželah, kjer je dovoljena svoboda tiska, govora, zborovanja itd., komunizem ne pozna prav nič, narodni socializem in fašizem tudi ne, le dovoljuje še nekako omejeno in nadzirano osebno lastnino.

Podoba pa je, da so se komunizem in narodni socializem ter fašizem začasno zvezali

in bifejo boj, da uničijo gospodarski liberalizem in istega nadomestijo s svojo miselnostjo v gospodarstvu. V Evropi so zaenkrat že uspeli. V Evropi na celi črti — razen Anglije — prevladuje nova gospodarska miselnost, ki jo je izlegla zveza Berlin-Rim-Moskva. Kako socialno srečo in zadovoljstvo bo prinesla evropskim narodom nova gospodarska uredba, je v naprej težko napovedati, ker boja še ni konec. Gotovo pa je, sprememba, ki se v Evropi že ugnezduje, bo prinesla čisto novo socialno in gospodarsko življenje. Če bo boljše ali slabše od dosedanjega, to skrivnost bo pokazala bodočnost.

Kdo bo zmagal?

Vodstva teh miselnosti, o katerih govorimo, so v rokah posameznikov in raznih skupin. Fašizem vodita Hitler in Mussolini. Komunizem vodi Stalin in na braniku svobode in demokracije pa stoji sedaj v prvi vrsti anglosaški svet. Odprto in javno bife boj za dosedanje liberalno miselnost Anglija, moralno in materialno jo podpira tudi Amerika. Kdo bo zmagal? Danes še ni odločeno.

Na podlagi dejstev, ki obstoje, je možno, da bodo ostali vsi trije bloki pri moči in življenju. Mogoče so pa tudi nagle spremembe, kakršnih se je toliko dogodilo baš zadnji dve leti...

Kratke tedenske novice

Agencija Avala poroča: Nekatere inozemske poročevalske agencije so v zvezi z dogodki v Grčiji sporočile svetu, da je Jugoslavija mobilizirala in podvzela izredne ukrepe. Agencija Avala je pooblaščen vse te vesti zanikati. V Jugoslaviji se ni vršila niti redna niti izredna seja ministrskega sveta, ki bi sklepala o teh stvareh.

Drugo zasedanje bolgarskega parlamenta je bilo odprto 28. oktobra s prestolnim govorom kralja. Kralj Boris se je zahvalil Italiji in Nemčiji za pomoč glede Dobrudže in je poudarjal stremiljenje Bolgarije za ohranitev miru.

Bolgarija bo ostala v italijansko-grškem sporu nevtralna.

Radi vojnega stanja med Italijo in Grčijo je Turčija odredila mobilizacijo in je poslala čete v Tracijo.

Hitler se namerava sesti s belgijskim kraljem. Ta sestanek naj bi bil v duhu sestanka med Hitlerjem in francoskim maršalom Petainom.

Hitler bo podal v kratkem pred nemškimi državnim zborom izjavo o svojih razgovorih s predstavniki Francije in Španije.

Nemška podmornica je torpedirala in potopila 42.000 tonski angleški potniški parnik »Empire of Canada«. S tem parnikom se je svoječasnno peljal angleški kraljevski par na obisk v Kanado. Od 650 mož posadke se je rešilo nekaj nad 500 oseb, ki so se izkrcali v Angliji.

Sovjetsko sedemčlansko odposlanstvo se je odpravilo 25. oktobra v Bukarešto in se bo udeleževalo sej donavske komisije, ki je sklicana v romunski prestolnici za 28. oktobra. Sovjetska Rusija je dosegla od Nemčije privoljenje za sodelovanje na Donavi.

Ridza Smiglyja, bivšega vrhovnega poveljnika poljske vojske, so prepeljali v zapor v Bukarešto. Dosedaj so zaprli in pripravili v Romuniji 6000 poljskih beguncev, ki so se zatekli v Romunijo in niso smeli iz države.

Angleški bombniki so v noči na ponedeljek prileteli nad protektorat Češko-Moravsko in bombardirali veliko tovarne za orožje škoda v Plzni.

Ob obletnici obstoja generalnega guvernerstva na Poljskem je izjavil nemški minister dr. Franck, da je guvernat Poljske sestavni del Nemčije ter nerazdvojena oblast velikega nemškega prostora.

Podpredsednik francoske vlade Laval je postal obenem tudi zunanji minister. Dosedanji zunanji minister Baudin je odstopil. Laval je po imenovanju takoj odpotoval za nekaj dni v Pariz.

Zaradi pogajanj med Nemčijo in Francijo je sklenil ameriški Rdeči križ, da ne bo poslal živeža, ki je že bil na veliki tovarni ladji in bi moral biti odposlan skozi angleško zaporo v Francijo.

Katoliško vseničilo v španski prestolnici Madridu bo svečano odprto 16. novembra.

Predsednik Roosevelt je imenoval zamorskega polkovnika Dawlisa za generala, ki je prvi črno-polti general v zgodovini Amerike.

Japonci so razdeljali z letalskimi bombami bir-mansko cesto, katero so zopet otvorili Angleži dne 17. oktobra in po kateri zalagata Anglija in Amerika kitajskega maršala Čankajška z vojnimi potrebščinami, poročajo Japonci.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Na Remšniku je nagloma umrla županova žena Neža Jerič. Prava kmečka gospodinja, vsa vnetja za delo, red in varčnost, a pravična in dobra vsakemu, kjer je videla stisko in bedo. Ko bi bilo mnogo takih gospodinj, bi bilo manj revežev in postopačev, pa več verskega in narodnega življenja po slovenskih domovih! Bog naj ji obilno poplača njena dela, domače pa tolaži v nesreči!

Član Apostolstva mož umrl. V Bresternici, župnija Kamnica pri Mariboru, je 18. oktobra mirno v Gospodu zaspal Straus Ivan, čevljarški mojster, star 72 let. Pokojni je bil dolgoleten naročnik »Slov. gospodarja« in zgleden krščanski mož, ki je vsako prvo nedeljo v mesecu kot član Apostolstva mož pristopil k sv. zakramentom. Na zadnji poti v nedeljo, 20. oktobra, ga je spremljalo mnogo ljudi, ob odprtem grobu se je pa od rajnega poslovil g. župnik Munda. Pokojnemu naj sveti večna luč, preostalim pa naše sožalje!

Zgleden mož umrl pri Sv. Janžu na Dravskem polju. Smrt se je spet oglasila v naši fari in dne 9. oktobra iztrgala iz naše srede zgledega moža Janeza Pesek, posestnika iz Prepol. Zadel ga je možganska kap v gozdu in po daljšem iskanju so ga našli na pol živega. Poklicani zdravnik je ugotovil, da bo smrt v kratkem nastopila. Popoldne je zapustil našo solzno dolino.

Pogreb je bil 11. oktobra od doma na farno pokopališče, kjer so mu pevci zapeli v slovo, od nje ga pa se je z besedo poslovil domači g. župnik. Blagopokojni je bil mož na mestu, ves kristjan, bil je član Apostolstva mož in je bil vsako nedeljo pri sv. obhajilu; bil je tudi zgleden gospodar in prav tako vzgojitelj svojih otrok. Upamo, da za vse dobro vneti uživa nebeški raj! — Žalujemo izrekamo sožalje!

Orožniški narednik-vodnik umrl. Od Sv. Jurija ob ščavnici poročajo: žalostno so zapeli zvonovi 14. oktobra, naznanjajoč vsem, da je v Ljubljani umrl orožniški narednik-vodnik v pokoju Anton Kolbl. Dalj časa je bolehal na griu, iskajoč zdravja pri različnih zdravnikih, končno se je pa zatekel v zavod za novotvorbe v Ljubljano, upajoč, da tam najde zaželenega zdravja, a je prišla pomoč žal prepozno. Rajni je že pod bivšo Avstrijo služil kot orožnik po raznih krajih na Štajerskem, Koroškem in Prekmurju, po vojni pa je dolga leta služboval v lepi, sončni Dalmaciji, kjer je stopil v pokoj. Kako se je veselil, da bo pokoj preživljal v domačem rojstnem kraju, a ni mu bilo dano, ga dolgo uživati, zavratna bolezen, rak, mu je pretregala nit življenja. Pokojni je bil kremenit značaj in vsakomur, kdor je obdeval z njim, se je priljubil in mu gotovo ostane v trajnem spominu. Naj mu bo lahka zemlja na pokopališču pri Sv.

tega rodu umrl in tudi ni bil nihče resno bolan! Stoletni Hariroemon in njegova žena sta tako privezana na svojo grudo, da sta samo enkrat odšla iz svojega rojstnega kraja, in sicer na božjo pot k boginji Isi. A tudi to pot sta peš opravila. Leta 1933 so v čast poglavarju te družine blizu hiše postavili spomenik, in še vedno gre stoletni starček vsak dan do tega spomenika, pa bodi vreme grdo ali lepo.

Važno odkritje. Dva kemika, Nemca begunca, ki delujeta na ameriškem vseučilišču v Kolumbiji, sta odkrila nekaj zelo pomembnega. Odkrila sta rudnino, ki sta ji dala ime »U 235« in ki en sam funt (= pol kilograma) te rudnine ustreza energiji (sili) 5 milijonov funtov petro-

11.

Erik je zgodaj zjutraj jezdil na konjsko sejmišče, kjer je bil pustil svoja covboja. Sicer se je bil z njima dogovoril, naj sama skleneta kupčijo, toda dogodki večera in noči so tako vplivali nanj, da se je moral razstresti.

Mladenič je povešal glavo in razmišljal. Iz razmišljanja ga je vzbudila Anita, ki je prijezdila od nasprotne strani. S konjem se je postavila pred Erika, da bi ga ustavila.

Erik jo je za hip pogledal, potem pa se ni zmenil zanjo. Potegnil je konja v stran, da bi se ji izognil.

Anita je uvidela, da se mladenič ne zmeni zanjo, a se ni dala ugnati. Obrnila je konja in je jezdila tesno ob Erikovi levici. Priliznjeno je začela:

»Erik, pogovoriti se morava. Ti si zelo grdo ravnal z menoj, toda jaz te še vedno ljubim in sem zato prišla, da bi te posvarila.«

Mladenič jo je ostro pogledal.

»Hvala, Anita, toda nočem, da bi izdala načrte svojih prijateljev. Ne potrebujem tvojih svaril! Po vsem, kar se je bilo zgodilo, ti mora biti to jasno.«

»Zdaj ne gre za to, kaj mi je jasno, temveč gre za ljubezen!« je hlastno dejala Anita.

»Ne govori o tej ljubezni! Vem, kaj lahko mislim o njej.«

»Ne moreš vedeti, Erik! Ti ne poznaš ženskega srca.«

»Pusti razlaganje! Jaz se zanesem na svoje čute. Moje srce mi pove več, ko tisoč izkušenj.«

»O, Erik, ne govori tako! Če tvoje srce govori zoper mene, te vara, kajti moja ljubezen je tvoja, samo tvoja!« Govorila je s takim ognjem, da jo je Erik začudeno pogledal. Če ne bi bil doživel toliko razočaranj, bi ji morda celo verjel. Tako pa je ostal popolnoma hladen. Nekam trdo je dejal:

»Anita, pred žensko ne izgovorim rad besed, za katere je bolje, če ostanejo neizgovorjene! A ti me siliš, da eno in drugo povem. Ko smo bili še sosed, si ti bila prva deklica, ki sem jo vsak dan videl. S sladkimi besedami in nežnimi pogledi si me hitro premotila. Tedaj še nisem vedel, kaj je ljubezen.«

»In zdaj veš?« ga je naglo prekinila Anita. »Povej, da veš!«

»Ne vem,« je mirno odgovoril Erik. »Morda nikdar ne bom vedel. Anita, dober prijatelj sem bil, a nikdar nisem obljubil reči, ki je ne bi bil izpolnil.«

»Ne?« je začudeno vprašala deklica.

»Ne,« je mirno pritrld mladenič. »Nisi bila to, za kar si se izdajala. Tvoj oče... Sicer pa, čemu oživljava stare dogodke?! Kar je minulo, naj gre v pozabo. Z Bogom!«

Anita je zardela. V njenem srcu je vzplamtelo. S silo je dušila jezo, ko je vprašala:

»To je vse, kar mi imaš povedati?«

Kupujte samo
**CROATIA
BATERIJE**
ker so najboljše, zato
najcenejše!

Križu v Ljubljani, kamor so ga v spremstvu žene in sorodnikov položili k zadnjemu počitku! Žalujemo ženi in sorodnikom naše sožalje!

Zvest naročnik katoliškega časopisa umrl. Pred dnevi je v Nemčevcih v Prekmurju umrl Ferdinand Červek, zvest čitatelj in naročnik katoliškega časopisa in oče veččlanske družine, ki je radi slabih gmočnih razmer raztepena po svetu in si v potu svojega obraza služil vsakdanji kruh. Naj mu bo lahka domača zemlja!

Smrt pri Sv. Barbari v Halozah. Pokopali smo nekdanjega naročnika in posestnika Martina Muster iz Pristave v starosti 84 let. Bil je eno leto bolan, pa je še vedno rad čital »Slov. gospodarja«, ki prihaja sedaj v hišo na zetov naslov. Vzgojil je več otrok in vsi so preskrbljeni. Veliko let je bil dober viničar pri vinogradnem posestvu odvetnika že rajnega dr. Horvata na Mejah, kjer je s pridnostjo in varčnostjo pridelal toliko, da si je kupil posestvo, na katerem je umrl v miru pri hčeri in zetu. Rajnemu želimo večni mir in pokoj — žalujemo pa naše sožalje!

Smrt plemenitega in veselega moža. V Petrovčah je dne 23. oktobra umrl Karel Kuder v častitljivi starosti 83 let. Pokojni je bil tast petrovškega župana g. Stanka Jelovška. Bil je po vsej Savinjski dolini poznan po svoji dobrotljivosti in šaljivosti, ki ga niti zadnja leta, ko je telesno pešal, ni zapustila. Skozi več desetletij je bil cerkveni kličar, občinski odbornik in član krajevnega šolskega odbora. Tudi na gospo-

darskem in prosvetnem polju se je svoječasnno mnogo udeleževal. Krajevna katoliška prosvetna društva so izgubila z njim plemenitega podpornika, Hranilnica in posojilnica v Petrovčah pa dolgoletnega odbornika. Pokojni je podpiral katoliški tisk skozi vse svoje življenje in je imel »Slov. gospodarja« naročenega skozi dolga desetletja. Naj mu sveti večna luč — žalujemo pa naše sožalje!

Smrt umnega gospodarja. Dne 17. oktobra je od zavratne mučne bolezni umrl v 51. letu starosti

dolgoletni naročnik »Slov. gospodarja« Franc Kodela, posestnik v Resi pri Vidmu ob Savi. Pokojni je bil po vsem Zasavju znan kot dober posestnik in umen gospodar. Kako priljubljen je bil pri ljudeh, je pokazala obilna udeležba ljudi vseh slojev na njegovi zadnji poti 19. oktobra. Ob odprtem grobu sta se od pokojnika poslovila g. dekan in župan občine Videm. Oba sta poudarjala pokojnikove zasluge. Rajni je zapustil ženo in dva otroke, katerim izrekamo naše sožalje, njemu pa naj sveti večna luč!

Slabi izgledi mestnega prebivalstva za budočnost

Mesta budočnosti

Izkušnje iz svetovne vojne so bile velike, vendar se niti primerjati ne dajo z izkušnjami iz te vojne. Predvsem je ta vojna pokazala, v kakšni nevarnosti so ljudje v svojih mestih zaradi letalskih napadov. S strahom se je treba vprašati, kako se bo vse to predručilo do kake budoče vojne, če se bo letalstvo še dalje tako razvijalo. Le kakšna usoda bo tozadevno zadela mestne prebivalce v letu 2000!

Žal je odgovor zadosti resen: takratni meščani bodo popolnoma izročeni pogubi z njihovimi stavbami vred. Brez dvoma bodo mesta budočnosti zgrajena pod zemljo, in to vprav zaradi letalskih napadov.

Predzgodovinski človek pod zemljo

Tako bi ljudje budočnosti imeli spet takšno življenje, kakršnega so živeli naši prapradedje. Saj so prvi prebivalci zemlje bivali v skritih hodnikih pod zemljo, v jamah, vdolbinah, luknjah, kjer so se mogli ubraniti zverem in sovražnim ljudem. Brez dvoma so se razvijala prva dejanja človeštva, tako prve tvorbe ročnih del, sadovi iznajditeljske zmožnosti, vse one preproste risarije, ki jih najdemo še danes v podzemskih bivališčih na Vzhodu, v južni Franciji, Španiji in severni Afriki vprav v jamah prvih stanovališč. Ko se je človek prvokrat upal stopiti na svetlo, je bilo to brez dvoma zelo tvegano.

Pouk mladih angleških letalcev o bojnem letalu

V Bukarešti sta položila nemška generala Hansen in Speidel venec na grob neznanega vojaka

»Vse!«

»In praviš, da si bil dober tovariš? Zakaj ravnaš z menoj tako grdo? Ali sem ti kdaj storila kaj žalega?«

»Ne, nisi storila nič hudega,« je posmehljivo odgovoril Erik. »Jaz seveda nisem vedel, da je tvoj oče, ki se je delal poštenjaka, v resnici konjski tat. To je bilo zame žalostno presenečenje. Stvar me je tem huje zadela, ker si ti vedela za očetovo početje in mu pri njem celo pomagala... Praviš, da mi nisi storila nič hudega. Ali res ne? Nekoliko pomisli! Kdo je širil vesti, da sem se pri Brienu zaradi tebe pretepal? Iz ljubosumnosti, ker sem te vedno ljubil in nisem pustil, da bi kdo drug govoril s teboj. Kdo je raznašal te laži? Še več naj povem? Mislim, da bo dovolj.«

Erik je govoril zagrenjeno. Anita je sklonila glavo, toda skrivaj je opazovala, kako vpliva na mladeniča njena navidezna potrtnost. Ko je videla, da je Erik vzpodbodel konja in se več ne zmeni zanjo, je strupeno dejala:

»Erik, ti me ne poznaš! V mojem srcu žarita ljubezen in sovražnost. Pazi nase! Zdej te sovražim, zelo sovražim!«

Erika je zazebljo pri teh besedah. Ni odgovoril. Naglo je odjezdil. Ker mu Anita ni sledila, je konja kmalu pridržal. Blisk je počasi korakal, on pa se je zamislil. Njegove misli so poromale v preteklost. V Anito ni bil zaljubljen. Samo dobra tovariša sta bila. Njen oče je slabo gospodaril in njegov položaj je vse bolj kritičen. Anita je

bila edina ženska na žalostni farmi in njena usoda ni bila lahka.

Erik je že v mladih letih, ko je bil še navaden covboj, moral skrbeti za malo sestro Ivanko. Oče je zgodaj umrl pod kopiti podivjanih konj. Mater je bridka izguba popolnoma strla in je kmalu sledila očetu. Na smrtni postelji ji je Erik moral priseči, da bo Ivanki nadomestoval očeta in mater. Na to prisego ni nikdar pozabil: tako strogo jo je izpolnjeval, da si je odrekel vsako udobnost, delal je noč in dan ter štedil, dokler ni prištedil toliko denarja, da je mogel kupiti srednje posestvo, katerega je dal prepisati na Ivanko. In tedaj se je vzbudila v njem želja, da bi še eno žensko pripeljal na farmo, žensko, ki bi mu nudila to, kar je pogrešal v mladosti: ljubezen. Anita ni bila ženska, ki bi mu mogla nuditi to, kar je on od prave žene pričakoval. Toda tega ni nikdar pokazal. Anito je ljubil kot dobrega tovariša in je imel ta občutek, da je slabotna deklica potrebna njegovega varstva. Nočni dogodek z Orlogo mu je odprl oči in takrat so se pretrgale niti, ki so ga vezale z Anito; v njej ni videl več slabotne ženske, ampak zvito zapekljivko, ki je s hinavskim ljubimkanjem očetu pomagala pri umazanem poslu.

12.

Roger Asplet je odjezdil iz mesta. Nekako po desetminutni ježi je ustavil konja, se skrbno ozrl na vse strani,

leja. Če pride »U 235« v stik z vodo, se takoj razvije para, in en kos te rudnine, ki tehta 5 do 10 funtov, mora oskrbovati parnik ali podmornico z energijo za vso pot okrog sveta. To gorljivo rudnino je najti v Angliji, v Belgijskem Kongu, v Kanadi, v Koloradu in tudi v Nemčiji, če so tozadevni podatki resnični, ki so objavljeni v »Physical Review«, ki je eden najvažnejših strokovnih listov. — To odkritje bo brez dvoma pomenilo likansko spremembo za vsa vozila na paro.

Enoroki strojepisec prekaša po hitrosti pisanja dvoročne tovariše. Franc Haigh, dijak v St. Georgeu v severnoameriški državi Utah, je izgubil eno roko. Ta izguba ga pa ni prav nič ovirala, da bi ne postal

Vaš sosed nima nobenega časopisa. Kaj boste storili?

Slaba izkušnja z nadzemljem

Ko si je človeštvo po preteku več tisoč let pridobilo take slabe izkušnje z nadzemskimi bivališči, se je začelo spet spominjati preproste modrosti pračloveka. Že precej časa navajajo moderni stavbeniki na čudovite možnosti življenja, ki bi se utegnile razvijati v podzemskem mestu. Sodobna tehnika je tako razvita, nadaljnji napredek bo še tako izreden, da v kakem podzemskem mestu ne bo človek ničesar pogrešal. Z lahkoto bodo uvedli najboljše naprave za prezračevanje, za umetno sončno luč, za vse udobnosti domačega in javnega življenja. Vse bo potekalo s točnostjo in z brzino iznajdljivih tehničnih naprav. Ničesar ne bodo pogrešali!

Prednosti podzemskega mesta

Ali pa večina ljudi že dandanes ne preživlja svoje dneve skoraj brez neposrednega svežega zraka in sončne luči? Vsi tisti ljudje v vele mestih, ki živijo dan na dan v tvornicah, v strojnicah, pisarnah, ozkih ulicah, ali imajo kaj lepše življenje, kot bi ga imeli pod zemljo? Kvečjemu, da morajo požirati več prahu, da trpijo več zaradi dežja, mraza, neviht, snega

ali vročine! Vseh teh nadlog pa bi ne bilo v podzemskem mestu: Tam bi bilo zmeraj prijetno vreme, znosno podnebje.

Kdor pa ne bi mogel prebivati brez prirodnih lepote, bi jih imel bližje kot zdaj. Kar v

dvigalo bi stopil in bi zagledal nad mestom lepe travnike, gozdove in rodovitne njive.

Počakajmo, nemara da le še ne bomo tako nesrečni, da bi bili primorani uživati krasote podzemskih mest!

Dopisi

Meziška dolina

Črneče pri Dravogradu. Delo nove ceste v Sušnikovem klanecu je zgotovljeno. Nova cesta je jako lepo izpeljana. Po zaslugi cestnega odbora in banske uprave je sedaj rešen ves napon hudega klanca. Hvala vsem, ki so k temu pripomogli! — Dne 23. oktobra je bil imenovan dosedanji g. župni upravitelj Lojze Drvodol za župnika v Črnečah. Da ni bilo nikake slovesnosti ob priliki instalacije, je dal sedanji g. župnik od zunaj prenoviti cerkev in zvonik, ki naj služi faranom v spomin na začetek njegovega župnikovanja. Tudi lepo novo hišico sredi vasi je g. župnik že dogradil; te se pa mlado Prosvetno društvo v Črnečah veseli. Novemu g. župniku želimo trdnega zdravja in božjega blagoslova! Dal Bog, da bi dolga leta bil pri nas v zadovoljstvu!

Dravsko polje

Sv. Janž na Dravskem polju. Prosvetno društvo se pripravlja, da nastopi s krasno novodobno kmečko igro »Mlinarjeva Micka«. Igra predstav-

lja kmeta, ki silil svojo hčer v zakon z gospodom, dasi hči ljubi kmečkega fanta. — Pridelki so kljub slabemu vremenu, hvala Bogu, večinoma že pod streho. Fižol je precej slabo obradil, in to radi tega, ker ga je uničil spomladaj zajec, nato pa je stročje sproti gnilo radi preobilice dežja. Repa in detelja slabo kažeta. Drugače bo pa še šlo, le da so cene naših pridelkov v primeri s cenami obleke in obutve prenilke in je treba veliko več prodati kot prejšnja leta, če hočemo biti naistem.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. »Mrtvaški ples« — to je beseda, ki gre te dni v vseh sosednjih župnijah. Ne da se izraziti zanimanje, ki vlada povsod za uprizoritev tega misterija, ki bo v nedeljo, 3. novembra, po večernicah, točno ob treh. V ledeno-kruto kraljestvo smrti nas bo ta igra popeljala. Videli bomo sedem nepopisnih prizorov, kaj dela smrt z oskrbnikom, beračem, vojakom, cesarjem, izvoljenko, trgovko in materjo. To igro bi v vsej njeni strahotni resničnosti mogli doumeti le prebivalci grobov, ki so že bili padli kot žrtev »smrtnega plesa«. Ker bo po prijavah sodeč velik naval, še enkrat prosimo cenjene goste, da si gotovo preskrbijo vstopnice že v predprodaji. Na svidenje 3. novembra v Slomškovem domu!

Ptujsko polje

Ptujska gora. Velika pridobitev za Ptujsko goro je novi studenec na severozahodni strani pod cerkvijo, ki ga je tako lepo uredil Higijenski zavod v Ljubljani. Sedaj bi se še morale temu primerno urediti stopnice, ki vodijo iz trga k studencu. — Električno bomo dobili. Elektrarna na Fali je pri volji, da elektrificira Dravsko polje. V ta namen se je v nedeljo, 20. oktobra vršil sestanek zastopnikov raznih občin. Ustanovila se je zadruga, katere predsednik je gorski g. župnik p. Konstantin. Za podpredsednika je bil izvoljen g. dr. M. Peče, banovinski zdravnik na Gorli. V odbor so še izvoljeni iz vsake občine po dva zastopnika. Sedaj je treba, da se tudi hišni gospodarji zganejo in se takoj priključijo za napeljavo električnega toka v svoje hiše. — Edino, kar je v tujsko-prometnem oziru na Ptujski gori poskrbljeno, je to, da imamo sedem gostiln. Ko bi te bile v redu, je čisto dovolj za tak romarski in izletniški kraj, kot je Ptujska gora. — Fantovski odsek in Dekliški krožek sta imela na praznik Kristusa Kralja občna zbora. Izvoljeno je novo vodstvo, ki je pokazalo veliko pripravljenost za delo v novi poslovni dobi.

Sv. Marjeta niže Ptuj. Popravljalna dela ob prejšnji povodnji raztrganega obrambnega jezga

Od japonskih bomb porušeni del Čungkinga, nove Čankajšekove kitajske prestolnice

prvovrsten strojeplisec. V kratkih štirih mesecih mu je s pridno vajo uspelo, da je mogel prekositi vse svoje tovariše, kar se tiče hitrosti na pisalnem stroju. Haig si je izmislil poseben način za udarjanje na tipke in ta mu je omogočil z eno samo roko hitreje pisati, nego morejo to drugi z dvema rokama. Med drugim je tipkal pet minut nepretrgano po narekovanju in se v tem času ni niti enkrat zmotil.

Zelje stoletne ženske. V majhni rdeči hiši ob nekem jezeru živi najstarejša Švedinja, 105 let stara Ana Katarina Larsson-Skattova. Seveda jo je za njen 105. rojstni dan obiskal novinar, da jo povpraša, kako in kaj. Zvedel je, da vstaja stara ženica vsak dan ob petih in si sama

potem pa je izginil v gostem grmovju, ki je raslo ob cesti.

Ne daleč za Hillom se je začela globoka gorska zaseka, ki je bila dolga več kilometrov. Zaseko so pokrivala velike skale, ki so se bile privale z vrhov, in mogočna debela drevesa, ki jih je bil izruval vihar. Popotnik je po tej zaseki naposled prišel do dobro izhojene steze, ki je v strmih ovinkih vodila v globino.

V tej zaseki je stalo nekaj lesenih kolib. Tu je bilo skrivališče Orlogove tolpe, odkar je Orloga moral zapustiti Zlato jamo. V tolpi je bilo do dve tretjini Mehikancev, ostali pa so bili Američani. Vsi so bili ljudje, ki so se morali skrivati pred oblastvi: morilci, vlomilci, pobegli kaznjenci.

Jezdec se je ustavil pred najbolj oskrbovano kolibo in je pri vratih pogledal vanjo. Postelja, miza in nekaj klopi: to je bila vsa oprema. Na eni klopi so sedeli orjaški Orloga, Nard in Anita. Slednja dva sta se živo prerekala.

»Anita, zadnjič te vprašam,« je divje vpil Nard, »zakaj si govorila s Folkmanom? In zakaj si sploh bila v mestu? Nisi vedela, da se je Roger s svojimi ljudmi zapletel v tisti neumni pretep? Kaj si iskala tam?«

Anita ga je trmasto pogledala in surovo odgovorila: »Kaj te briga! Eriku sem povedala svoje mnenje, to je vse.«

Nard se je zaničljivo zarežal.

»Zelo si hrepenela po tisti opici in si jo morala videti, kajne?«

»Mogoče?« je trdo odgovorila Anita.

Njen glas je bil tako izzivalen, da jo je še oče začudeno pogledal. Nard bi se je gotovo lotil, če se ne bi bal Orloge.

Anita je videla, da je njen odgovor zbodel Narda in je uživala nad tem. Še bolj ga je hotela razdražiti, zato je nadaljevala:

»Na vsak način je bolj vlijuden ko ti. Može se zelo ločijo med seboj po tem, kako znajo ravnati z ženskami. Erik na vsak način pozna ženske.«

Nard je čutil, da ga Anita draži. Besno je gledal, stiskal pesti in grozil, da bo Erika ustrelil ko steklega psa.

V tem hipu se je oglasil Roger.

»Otroci, ne pripravajte se!«

Nard ga je sovražno pogledal in sedel tako, da Roger ni mogel sesti poleg Anite.

»No, včeraj si dobro kašo skuhal,« je dejal jezno. »Moje ljudi si zmešal v svoje zasebne posle. In zdaj jih pet leži ranjenih zaradi tiste neumnosti!«

Roger se je zasmeljal in trdo odgovoril:

»Tvoji ljudje niso moške! Če bi bili, potem bi se stvar drugače iztekla in bi bil jaz Marijo Linscott prisilil k razgovoru med štirimi očmi.«

Anita je prislusnila. Njen smehlaj je zamrl, oči so se razširile. Polglasno je vprašala:

na Pesnici pri Osluševcih so končana. Jez je ojačen in zvišan. Ako bo ob naslednjih Pesniških povodnih jez vzdržal, bodo obvarovani sicer Osluševci, a toliko bolj pa bodo trpeli Forminčani. Nujno potrebna bi bila poleg poprave jezja tudi poglobitev Pesniške struge. Le tedaj bi voda ob povodnji imela močan odtok in bi ne napravljala take škode. A za tako ureditev Pesnice ni bilo dovolj razumevanja na merodajnih mestih. — Konjerejci so se malo potolažili, ko so pretečeni ponedeljek in terek gonili svoje kobile v Ptuj. Tam so bile od posebne komisije pregledane in boljše, okrog 40 po številu, sprejete v rodovnik. Te bodo v bodoče oproščene vojaške službe. Ker je bilo tudi več mršavih kobli, je en član komisije — sicer priznan strokovnjak, a velik hudomušnež — izjavil, da se pozna, da je že toliko brezmesnih dni, da ne kateri konji tako suhi. — Nezadovoljstvo vlada tudi med vinogradniki in čebelarji, ker ne dobijo sladkorja, ki so ga naročili in že tudi plačali. No, vinogradniki bodo svoj pridelek že vnovčili ali spili tudi brez sladkorja, a čebelarji naj dajo čebelarjem ajdovico. Mogoče je ta medena in sladka, ko cvetje ni bilo. — Občinski odbor je sklepal o gradbi novega železobetonskega mostu čez Pesnico v Tivolcih. Govorica se sude nekaj okrog pol milijona dinarjev. Lepa vsota za podeželsko kmečko občino! Pa še elektrifikacija zraven, ki je res ne smemo opustiti! Šmarjetanci bomo morali biti res pridni in marljivi, da bomo vse to izpeljali!

Sv. Urban pri Ptuj. Dekliški krožek je imel v nedeljo, dne 20. oktobra, sestanek. Po sestanku je bil občni zbor. Za predsednico je bila izvoljena učiteljica Elza Petričeva. Načelnica, voditeljica mladenk in blagajničarka so se za naprej ostale iste, za tajnico pa je bila izvoljena sestra Lackova. Bog naj blagoslovi vse delo v krožku!

Slovenjebistriški okraj

Laporje pri Slov. Bistrici. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 3. novembra, ob dveh popoldnih tombolo z lepimi in za zimo kaj primernimi dobrotami, kot n. pr. blago za dve moški in dve ženski obleki, sod vina, klastro drv, prase, krompir itd. Tombolske karte so po 2 din. Upravičeno torej pričakujemo, da se boste z veseljem odzvili našemu vabilu na tombolo in to tembolj, ker se bo listi dobilek obrnili za gradnjo novega farnega (prosvetnega) doma v Laporju. — V primeru slabega vremena se tombola preloži na nedeljo, dne 10. novembra.

Konjiški okraj

Brdo pri Konjicah. Živo potrebujemo cesto, ki bi peljala od državne ceste Golč na Brdo. Sedanja cesta je v takem stanju, da se prav za prav ne more govoriti o cesti. Niti sama živina skoraj ne more priti iz blata, kako bi naj še kaj peljala za seboj? Čas bi bil, da bi se vzela zadeva resno v pretes. Škalice, Konjiška vas in Polane so že nekaj dobile. Sedaj je vrsta na nas, da tudi Brdo dobi prepotrebno cesto.

Slovenske gorice

Apače. Dekliška šola je priredila akademijo s pevskimi, telovadnimi in igriskimi točkami v prid

revnim otrokom za božičnico. Nastopi otroškega vrta, učenek dekliške šole in ostalih so bili posrečeni. Obisk pa ni bil nič kaj lep. Vsaj starši nastopajočih bi se morali zanimati, kaj znajo otroci! — S tukajšnje deške šole je na ljudsko šolo v Buče prestavljena učiteljica gdna Gorjanc. V mnogih letih bivanja v Apačah si je v tukajšnjem okolišju pridobila mnogo naklonjenosti. Kaj pomeni to, da vse sili iz Apač?

Stogovci. Pred nekaj tedni so tatovi poskušali srečo pri g. Probstu, lastniku mlatilnice. Probst, ki je pozno v noč delal in nato trdno spal, se je neko jutro zelo začudil, ko ni mogel odpreti vrat svoje spalnice. Ko se mu je to s silo posrečilo, je skozi vežo šel v drugo sobo, kjer pa je tudi imel težavo z odpiranjem vrat. Vstopivši je opazil, da so omare odprte in iz njih pobranega mnogo perila in obleke. Spretni apaški orožniki so kmalu našli pravo sled. Cigani, ki so prej domovali na neklih visvilih v Grabah, so se isto noč preselili v Lešane. Orožniki so jih takoj poiskali in so po zaslišanju cigank našli ukradene reči zakopane v gozdu v Lešanah. Cigani, ki so odnesli tri žepne ure, so pobegnili. Vendar pa so enega izmed njih kmalu prišli in ta čaka v zaporih v Murski Soboti na kazen.

Slovenska Krajina

Murska Soba. Pred kratkim sta bila na progi Murska Soba—Ormož ukinjena potniška vlaka št. 8729 in 8720 z odhodom iz Sobotice ob 10.22 in prihodom v Ormož ob 12.09 ter odhodom iz Ormoža ob 10.11 in prihodom v Sobotico ob 11.39. S to ukinitvijo je zelo prizadeto revnejše dijaštvo, ki se vozi na gimnazijo k popoldanskemu pouku. Ti ubgi dijak — večinoma nižješolci — bodo radi tega, ker so sinovi slabše situiranih staršev, morali odšle od jutra pa do začetka popoldanskega pouka zmrzovati po Soboti ali pa študij sploh opustiti, ker jim starši ne morejo plačevati oskrbine v Soboti. S to ukinitvijo je zaenkrat prizadetih okrog 50 učencev, a pozneje, ko se ne bodo mogli več voziti s kolesi, se bo število še povečalo. Padi tega bi bilo primerno, da bi železniško ravnanjstvo uvedlo šolski vlak, ki bi naj te učence odpeljal k popoldanskemu pouku. — Omenjeno dejstvo tudi glasno opozarja, da je čimprej treba začeti z gradnjo novega gimnazijskega poslopja, da ne bo treba imeti popoldanskega pouka, ker v takih prilikah učenci, ki se vozijo, ne pridejo do časa, ko bi se lahko mirno posvetili učenju. — Dne 17. oktobra je imelo naše Prosvetno društvo občni zbor, ki je bil polneštevilno obiskani posebnost po doraščajoči mladini. V odbor so prišli ljudje, ki s svojim dosedanjim delom dajejo poročstvo, da prosvetno delo pri nas ne bo zaspalo, temveč se vedno bolj dvigalo. — Na progi Soba—Dolnja Lendava je bil ukinjen avtobusni promet.

Širom Prekmurja. V Doležljovu je napredoval v višjo skupino učitelj g. Čič Albin. — Te dni sta bila nastavljena učiteljica abiturienta Miki Antauer v Gomilci, Čarni Koloman pa v Prosnjakovce. Gdca Zorn Olga pa je premeščena iz Bu-

dincev v Srednjo Bistrico. Mladim učiteljem želimo, da se na novih službenih mestih dobro počutijo! — Svojevrsen rekord je dosegel zakupnik lova Jakša Franc iz Ivanovca s tem, da je lani ustrelil 21 lisic in s tem obvaroval našim gospodinjstvom marsikatero kokoš, da ni postala žrtev nenasitnega lisčjega žrela, a sebi pridobil za lepe kože precejšnjo vsoto denarja. — Kakor smo že svoječasnoročali, lahko naši sezonski delavci iz Nemčije pošiljajo mesečno 60 mark. Tozadevno dovoljenje za odpošiljatev jim mora preskrbeti delodajalec. — Na avtobusni progi Murska Soba—Rogaševci je radi pomanjkanja bencina poštno ravnanjstvo z 21. oktobrom ukinilo popoldanski promet z odhodom iz Rogaševcev ob 13.25 — 14.30 ter odhodom iz Sobotice ob 16 — 17.05 ob sredah, petkih in sobotah. Na progi M. Soba—Gor. Lendava pa ob istih dneh z odhodom iz Gor. Lendave ob 13.32 — 14.25 ter odhodom iz Sobotice ob 16 in prihodom v Lendavo ob 16.53. Upamo, da bo ta ukinitvev samo začasna, ker bo s tem zelo prizadeto gorčansko prebivalstvo. — Dne 17. oktobra je po vsem Prekmurju padla velika slana, ki je povzročila nekaj škode na pozno sejani ajdi in po vrtovih na cvetju. Lansko leto je bila slana skoraj en mesec poprej kot letos. — Tudi z jesensko mlatitvijo po večini krajev prihajamo že k zaključku. Ob zadnjih lepih dnevih se je snopje prav lepo posušilo, zato so stroji lahko nepretrgoma mlatili. Radi obilnega dežja je proso in tudi ajda zelo zrasla, ali zrnje je bilo mnogo slabše kot lani.

Vančavas. Svoječasnoročali smo poročali o nesreči, ki jo je povzročil takrat neznan motociklist, ki je skozi vas prehitro vozil in pri tem povzročil nekoga delavčevega otroka. Motociklist je bil mehaničarski pomočnik Vereš iz Sobotice, ki se je tudi radi neprevidne vožnje zagovarjal pred okrožnim sodiščem ter bil obsojen na tri mesece zapore. Take kazni naj bodo opomin onim, ki skozi nasebja prenašajo vožjo.

Brezovci. Pred dnevi je neznan zlikovec odnesel iz zaklenjene garaže posestniku Francu Šiftr prednje kolo tovornega avtomobila s popolnoma novo pnevmatiko znamke Extra Continental.

Tišina. Prejšnjo nedeljo je naše Prosvetno društvo priredilo lepo igro »Pot v novo življenje«. Obisk je bil dober in obiskovalci so bili z izvajanjem zadovoljni, ker so posamezni igralci rešili svoje vloge prav dobro. Le tako naprej!

Dolnjelendavske gorice. Letošnja trgatve je za nami. Bila je mnogo žalostnejša kot druga leta. Ni bilo slišati veselega in razposajenega vrskanja in ukanja mladine, ki bi dajala duška veselju radi tako rodne trte. Kakor smo že večkrat omenili, je mnogo škode naredila toča, a cepljenje je radi preoblegga dežja po večini zgnilo. Mošta je mnogo manj kot lani, a še ta je precej kisel, zato ga bo treba sladiti. Nekateri večji vinogradniki so s trgatvijo nekaj dni počakali, kar se jim je tokrat zelo izplačalo, ker so po uradno določeni trgatvi nastopili lepi sončni dnevi, ki so grozijo lepo dozoreli in radi tega so ti dobili mošt, ki vsebuje mnogo več sladkorja. Toda manjši vinogradniki niso mogli čakati, ker se jim to ne bi izplačalo, čakalo jih je pa tudi mnogo drugega dela.

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?

»Marija Linscott? Kdo je to?«
Roger je vedel, da se je v dekletu vzbudila ljubosumnost. Pomirljivo je odgovoril:
»Nič strahu! To je dekle, ki mi hoče prekrižati načrte. Nič posebnega, toda vkljub temu moram paziti.«
Anita se ni pomirila.
»Morda jo ljubiš?«
»Kdo govori o ljubezni?« je Roger odgovoril skoraj surovo. »Tu gre za kupčijo!«
Anita je utihnila, oglašil se je pa Nard:
»Roger, jaz ti samo tole rečem: če boš podcenjeval moje ljudi, si lahko poiščeš druge tovariše, ti širokoustnež!«
Rogerjev obraz je zatemnel. Počasi se je dvignil in izzivalno pogledal Narda. Tudi Nard je vstal in zrl enako divje.
Tedaj se je oglašil Orloga.
»Fanta, mir! Sedita!« je dejal nekam očetovsko.
Nard je sedel, Roger pa se ni zmenil za Orlogove besede.
»Kdo ti je pridobil posestvo?« je nadaljeval Nard, obrnjen k Rogerju. »Jaz! In moji možje! Kdo krađe živino, ki jo potem ti prodajaš za drag denar? Jaz! In moji ljudje! Kar nam ti za to plačaš, sploh ni v nobenem razmerju s tem, kar ti dobiš za živino!«
»To ne spada sem, človek!« ga je nejevoljno prekinil Roger. »Mi sklepamo kupčije. In če kateri strani ni prav,

enostavno razdere pogodbo. Jaz plačam, imam torej pravico do tega, da povem resnico. In ponovim, da so tvoji Mehikanci zajci!«

Zdaj se je oglašil Orloga.
»Nard, vedno sem trdil, da tvoji ljudje znajo samo krasti. Na moše pa se more človek vedno zanesti.«
»Le molči, Orloga!« ga je zavrnil Nard. »Tvojih pomagavcev Roger ne bi bil mogel pripraviti do tega, da bi bili napadli Erika Folkmana. Sicer pa vsa zadeva ni bila tako enostavna in je Roger gotovo imel posebne namene. Kajne, Roger?«

Asplet ni takoj odgovoril. Neko pesem je godel polglasno, nato pa je izzivalno pogledal Anito in nazadnje dejal:

»Nard, nekaj ti bom povedal. Živino krasti, ni težava reč. Toda lepo dekle obdržati, to je umetnost. To je resnično, ali verjameš ali ne.«

Nard je zgrabil za samokres, poskočil in divje zakričal:

»Kaj hočeš s tem povedati?«
Rogerja tovariševa razkačenost ni preplašila. Smehljaje je odgovoril:

»Jaz? Nič!«
Anita se je rezko, porogljivo smejala. Naglo je vstala in položila levo roko na Nardovo ramo.

Orloga je ježno zamrmral:

(Dalje sledi)

skuha kavo. Ostale obede ji sorodniki prinašajo v hišo in ti sploh zanjo lepo skrbijo. Ko jo je novinar vprašal, ali ima za svoj rojstni dan kako posebno željo, je odgovorila malo v zadregi, da si želi — slanika. Tudi pipico dobrega tobaka rada pokadi.

Rešili pas s svetilko so uvedli na ladjah. Svetilka gori 80 ur in bo praktično pripomogla, da bodo brodolomce ponoči že od daleč opazili.

Drugi kraji, druge navede. Pri nas si manemo roke v znak zadovoljstva, če smo kak posele dobro opravili, ali sploh, če smo zadovoljni s kakim uspehom. Na Koreji v čisto vzhodni Aziji pa ni tako. Tam si manejo roke v znak prošnje, kadar jo hočejo prav posebno podkrepiti.